

Deltabijeenkomst position paper water en bodem sturend Deltabijeenkomst WDO Delta 12 december 2023

Urgentie houdbaar en betaalbaar waterbeheer

De inrichting van ons watersysteem en ons waterbeheer is tot dusver vooral gebaseerd op gemiddelde beheersituaties, waarin het niet te droog en niet te nat is en we vooruitzichten redelijk goed kunnen voorspellen. We bedienen in deze gemiddelde beheersituatie de functies tegen aanvaardbare kosten voor het waterschap.

Als het te droog of te nat is treffen we extra voorzieningen om wateroverlast of watertekorten zoveel mogelijk te voorkomen. De extra kosten hiervoor kunnen wij dekken binnen onze begroting.

Het klimaat verandert echter snel. Het wordt natter én droger én warmer én minder voorspelbaar.

Extreme situaties komen vaker voor en de kosten van het waterbeheer nemen snel toe als we door blijven gaan met onze huidige werkwijze. Daarnaast wordt het ook steeds lastiger steeds om functies te faciliteren als we hetzelfde blijven doen. Om een perspectief te schetsen: in het jaar 2100 is de verwachting dat de warme zomer van 2018 een gemiddelde zomer is. De extreme buien die zijn gevallen in Dalfsen en rondom Beilen zouden wel eens gemiddelde buien kunnen zijn. Dit alles heeft grote impact op het stroomgebied Rijn Oost waar ons werkgebied deel van uit maakt. Concreet kan dit betekenen dat de aanvoer van water vanuit de IJssel tijdens de zomer niet meer mogelijk is en wateroverlast in de herfst en de zomer toeneemt, ongeacht of wij meer inspanningen leveren. Dit alles is aanleiding om anders te gaan kijken naar het waterbeheer.

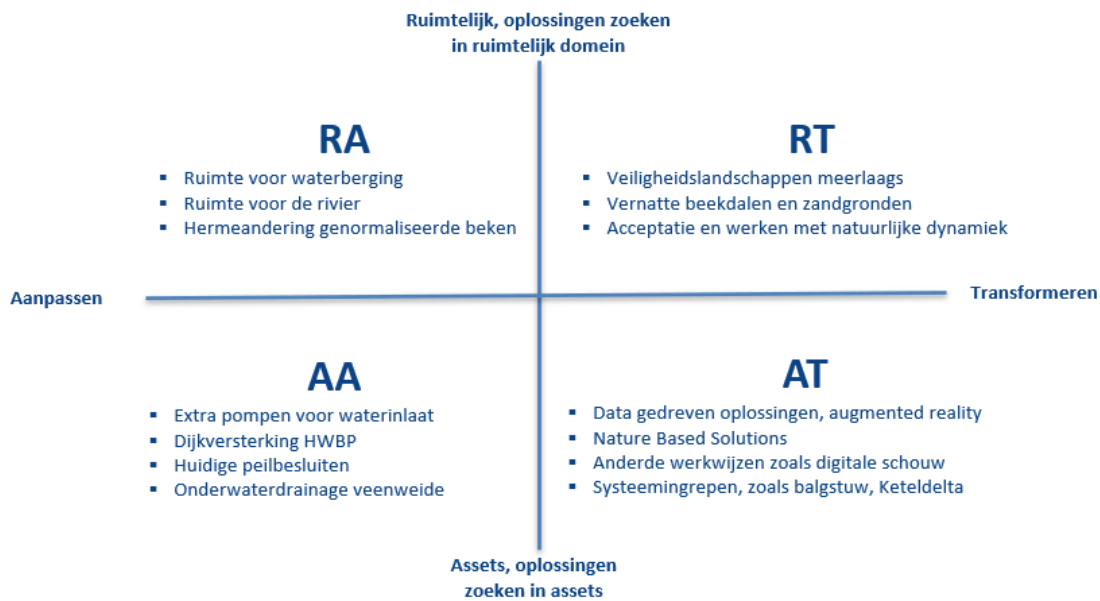

Op het kaartje van ons werkgebied in de bijlage kunt zien welke gebieden vooral gevoelig zijn voor droge en natte omstandigheden.

Verkenning bestuurlijke richting

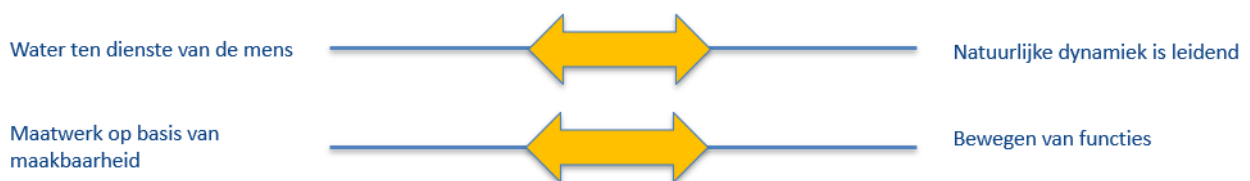
Tijdens de vorige Deltabijeenkomst hebben wij u opgeroepen ons te voeden met uw inzichten. Wij merkten dat deze nogal uiteen liepen en niet eenduidig zijn af te concluderen. We willen daarom tijdens de volgende Deltabijeenkomst concreter onze beelden delen over de positionering van het waterschap in de toekomst.

Wanneer we kijken naar het “speelveld” voor het waterbeheer in de toekomst kunnen we oplossingen zoeken in onze assets of meer in het ruimtelijk domein waarmee vier verschillende handelingsperspectieven ontstaan: RA (Ruimtelijk-Aanpassen); RT (Ruimtelijk-Transformeren); AA (Assets-Aanpassen) en AT (Assets-Transformeren).

Vorbereitung Deltabijeenkomst: welk handelingsperspectief ziet u voor ons waterbeheer?
(RA, RT, AA, AT)

De volgende richtinggevende keuzes hangen samen met dit handelingsperspectief:

Vorbereitung Deltabijeenkomst: welke beweging vindt u hier noodzakelijk, naar links of naar rechts?

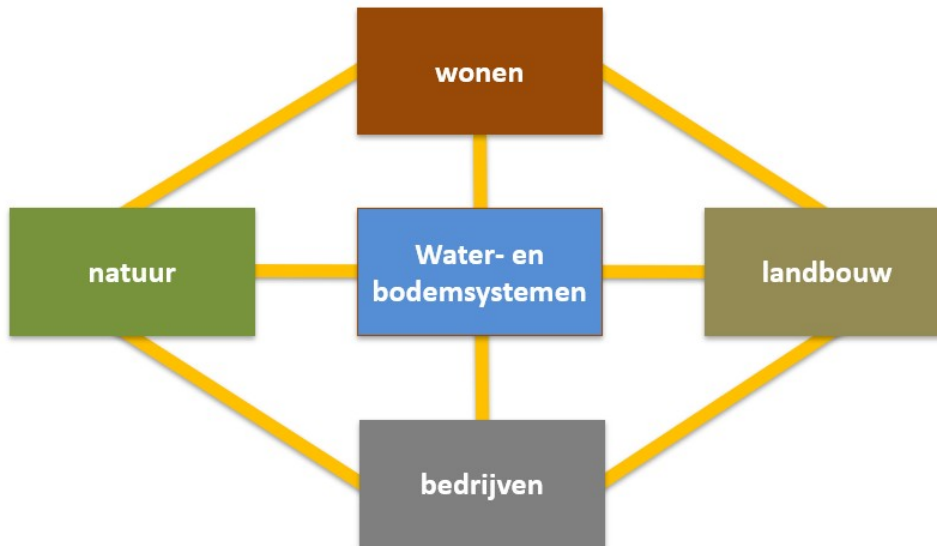
Funcities en het waterbeheer voor de toekomst

Het waterbeheer dat wij uitvoeren hangt nauw samen met de functies die wij faciliteren. Daarbij gaat het om wonen, natuur, landbouw en bedrijven zoals aangegeven in het onderstaande plaatje.

Om toekomstbestendig waterbeheer te kunnen realiseren is het denkbaar dat niet alleen ons waterbeheer anders wordt, maar ook dat veranderingen plaatsvinden binnen deze functies. Deze veranderingen hangen nauw met elkaar samen: als we één functie faciliteren, dan kan dat nadelig zijn voor een andere functie.

Dat is een vorm van afwentelen. Hoe kijken we aan tegen afwentelen? Hoe verhouden wij ons tot de functies? Zijn de functies evenredig belangrijk?

Twee voorbeelden: Zoeken we voor wateroverlast rond woningen oplossingen binnen de landbouw of binnen de natuur? Willen we droogte vraagstukken voor de landbouw vooral via de natuur oplossen?

Vorbereiding Deltabijeenkomst: hoe kijkt u aan tegen afwentelen?

Transitiepad waterbeheer voor de toekomst

Wat de veranderingen ook gaan worden, wij hebben de zorg voor ons beheergebied en zullen (transitie)tijd moeten vrijmaken om die veranderingen in de samenleving plaats te laten vinden. We zijn ons ervan bewust dat niet alles van de één op andere dag kan veranderen. De maatschappij en ook wij hebben transitietijd nodig, het is dus een stapsgewijze ontwikkeling, die we invullen op basis van de richting die u als bestuur bepaalt. Verschillende transitiepaden zijn denkbaar waarbij de snelheid van de transitie verschilt. Gaat het over:

- tien,
- twintig,
- dertig of,
- nog meer jaren?

Vorbereiding Deltabijeenkomst: welke transitieperiode ziet u voor het toekomstbestendig waterbeheer en hoe zou dat transitiepad eruit kunnen zien?

Rol WDODelta

Als gevolg van klimaatverandering zullen we dus op een ander manier ons waterbeheer vorm moeten geven. Het Rijk heeft hiervoor in de Nationale Omgevingsvisie het uitgangspunt opgenomen dat afwentelen in ruimte en tijd zoveel mogelijk voorkomen dient te worden. Dat betekent voor ons dat wij een meer proactieve rol gaan vervullen in de ruimtelijke ordening, zoals wij ook in onze Watervisie hebben aangegeven. Dit kan op verschillende manieren, bijvoorbeeld:

- waterschap bepaalt en reguleert wat waar kan;
- waterschap levert kennis aan voor inpassing van ruimtelijke ontwikkelingen;
- waterschap zoekt oplossingen voor ruimtelijke ontwikkelingen.

Vorbereiding Deltabijeenkomst: welk rol ziet u voor het waterschap in de ruimtelijke ordening?

BIJLAGE KAART WERKGEBIED WDO DELTA

